

Serviceklasser inom social- och hälsovården

Webbinarium: Automatisk ekonomisk rapportering – snart en del av kommunernas vardag!

Petra Kokko
29.10.2020

Institutet för hälsa och välfärd

Grunden för serviceklasser

- Serviceklassificeringen har utarbetats så att den beaktar de uppgifter som **lagstiftningen** ålägger anordnarna av social- och hälsovårdstjänster.
- Med hjälp av klassificeringen ska man kunna **beskriva inkomsterna och utgifterna enligt den samhälleliga uppgiften** utan att uppgiftsfördelningen mellan organisationerna och de förändringar som sker i den eller den faktiska producentorganisationen påverkar resultatet.
- Syftet med serviceklassificeringen är att beskriva social- och hälsovårdstjänsterna för den offentliga förvaltningens **planerings-, utvärderings-, styrnings- och jämförelsebehov** så att inkomsterna och utgifterna i sin helhet kan allokeras till en enskild tjänst.
- När kostnaderna allokeras till serviceklasser **ska man följa orsaks- och fullständighetsprinciperna**, dvs. prestationerna och utgifterna ska överensstämma när uppgifterna sammanställs.

Grunden för serviceklasser

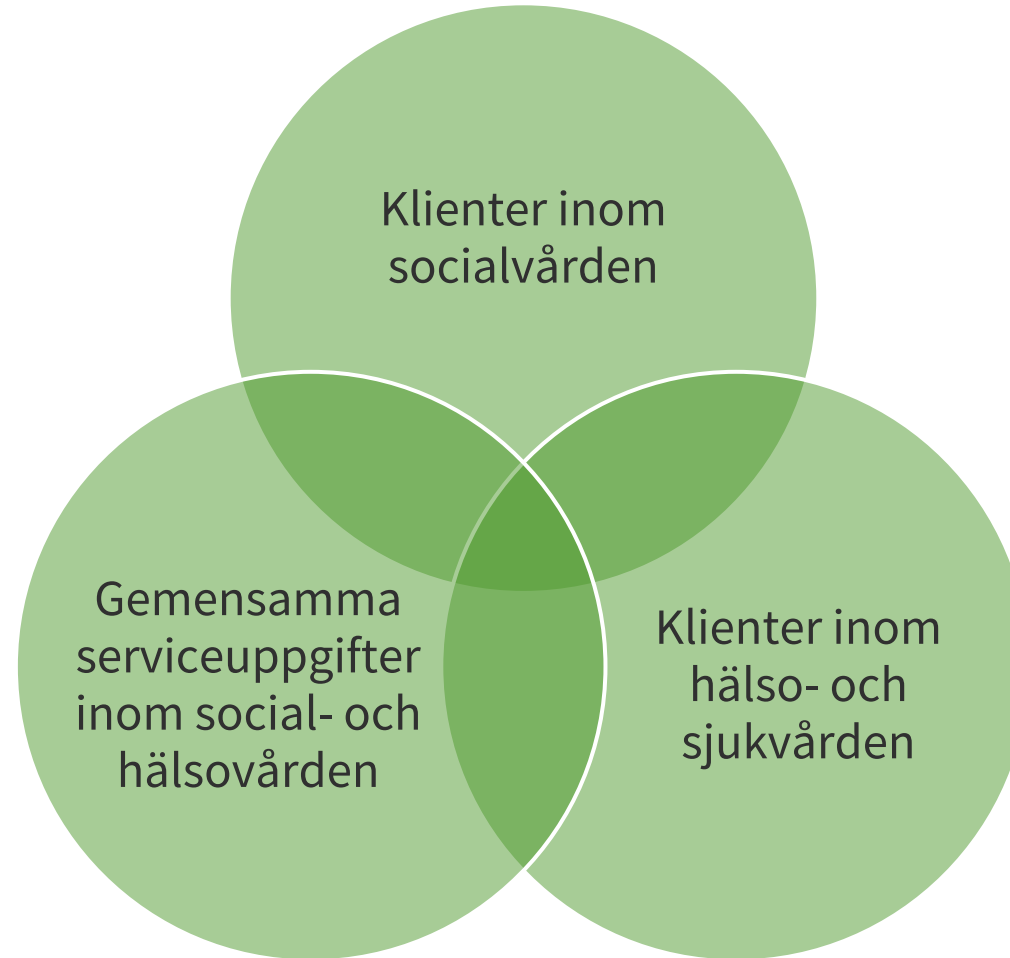
- I beredningen har man **utnyttjat bland annat socialservicens klassificeringar**, som en organisation som ansluter sig till KANSA:s klientdataarkiv (KANSA) ska ta i bruk i sina klientdatasystem samt **anvisningarna för den nationella datainsamlingen inom social- och hälsovården (Hilmo)**, enligt vilka information om användningen av tjänsterna samlas in i registren.

Serviceklassificeringens struktur

- Serviceklassificeringen är en enstegsklassificering med sammanlagt 58 serviceklasser för social- och hälsovården
- De omfattar serviceuppgifter inom det sociala området, hälsovårdstjänster samt gemensamma tjänster inom social- och hälsovården
 - Tjänster för barnfamiljer (9 st.)
 - Tjänster för äldre (6 st.)
 - Service för personer med funktionsnedsättning (8 st.)
 - Missbrukar- och mentalvårdsarbete (5 st.)
 - Primärvård (8 st.)
 - Munhälsovård (2 st.)
 - Specialiserad sjukvård (7 st.)
 - Service för personer i arbetsför ålder (2 st.) samt
 - Övriga social- och hälsovårdstjänster (3 st.)
- Dessutom innehåller klassificeringen ospecificerade serviceklasser (9 st.) som endast **kan användas vid rapportering av köpta tjänster från andra kommuner eller samkommuner.**
- Undantag i klassificeringen är utöver Ospecificerade serviceklasser även Företagshälsovården (2537)

Serviceklassernas placering i servicesystemet inom social- och hälsovården

Samband med definitionerna av informationshanteringen inom socialvården

- Serviceuppgifter:
 - Service för äldre
 - Service för barnfamiljer
 - Barnskydd
 - Familjerättslig service
 - Missbrukarvård
 - Service för personer i arbetsför ålder
 - Service för personer med funktionsnedsättning

- Serviceklassgrupper:
 - Service inom barnskyddet
 - Service för barnfamiljer inkl. familjerättslig service
 - Service för äldre
 - Service för personer med funktionsnedsättning
 - Missbrukar- och mentalvårdsarbete
 - Service för personer i arbetsför ålder

Socialservice som ingår i serviceuppgifterna

Sosiaalihuollon palvelutehtäviin sisältyvät sosiaalipalvelut						
SOSIAALIPALVELU	PALVELUTEHTÄVÄ					SÄÄDÖSPERUSTE
	lääkkäiden palvelut	Lapsiperheiden palvelut	Lastensuojelu	Perheoikeudelliset palvelut	Työikäisten palvelut	Vammaispalvelut
Adoptioneuvonta						adoptiolaki, shl 14§
Ammatillinen perhehoito						perhehoitolaki, shl 14§, lsl 56§
Asiakkaan raha-asioiden hoitaminen						lsl 77§ (itsenäistymisvarat), (välitystiliä ei mainita laeissa)
Asunnon muutostyö						shl soveltamisopas, vpl 9§ (taloudelliset tukitoimet)
Ensikotipalvelu						shl 24§, soveltamisopas
Henkilökohtainen apu						vpl 8§, 8c§ ja 8d§
Isyyden selvittäminen						isyyslaki, shl 14§
Kasvatus- ja perheneuvonta						shl 14§ ja 26§
Kotihoito						shl 14§ ja 20§
Kotipalvelu						shl 14§ ja 19§, vammaispalvelu: STM: verkkosivu kotihoidon palvelusta
Kotoutumisen edistäminen						laki kotoutumisen edistämisestä
Kriisityö						shl 11§
Kuntouttava työtoiminta						laki kuntouttavasta työtoiminnasta, shl 14§
Kuntoutusohjaus						vpl 8§
Laitospalvelu						shl 14§ ja 22§, lsl 10. luku, ikälaki 3. luku, phl 2. luku, k

- Länk till anvisningar om informationshanteringen inom socialvården:
<https://thl.fi/sv/web/informationshantering-inom-social-och-halsovarden/styrning-av-informationshanteringen/informationshantering-inom-socialvarden/funktionella-specifikationer-for-serviceproduktionen/serviceuppgifter-och-socialservice-inom-socialvarden>

Barnskydd och tjänster för barnfamiljer, inkl. familjerättslig service

Uppgift

- *serviceuppgift inom socialvården* vars mål är att stödja barnfamiljer och föräldraskap samt främja barns individuella uppväxt och positiva utveckling samt genom barnskyddet barn- och familjeinriktat barnskydd.
- För att stödja barnens uppväxtförutsättningar och föräldraskap ska *socialvården* och kommunens övriga *tjänster* följa upp och främja barns och ungas välbefinnande och avlägsna missförhållanden i uppväxtförhållandena.
- Tjänsterna grundar sig på socialvårdslagen (1301/2014), barnskyddslagen (417/2007), lagen om utkomststöd (1412/1997), lagen om social kreditgivning (1133/2002) och lagen om främjande av integration (1386/2010), faderskapslagen (11/2015), lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983), lagen om underhåll för barn (704/1934) och 1934/1975, adoptionslagen (22/2012) och äktenskapslagen (234/1929).
- 2121 Yrkesinriktad familjevård inom barnskydd
- 2122 Institutionstjänst inom barnskydd
- 2123 Familjevård inom barnskydd
- 2131 Öppenvård inom barnskydd
- 2181 Socialarbete och -handledning för barnfamiljer
- 2182 Hemservice och familjearbete för barnfamiljer
- 2183 Rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor
- 2185 Mödra- och skyddshemstjänster
- 2191 Familjerättsliga tjänster

Barnskydd

- Fyra serviceklasser
 - 2121 Yrkesinriktad familjevård inom barnskydd
 - 2122 Institutionstjänst inom barnskydd
 - 2123 Familjevård inom barnskydd
 - 2131 Öppenvård inom barnskydd
- Tjänster för placering inom öppenvården rapporteras enligt service även för yrkesinriktad familjevård, anstaltsvård eller familjevård
- Familjerehabilitering kan ges på institution eller inom öppenvården och rapporteringen sker enligt det

Tjänster för barnfamiljer, inkl. familjerättslig service

- Fyra klasser
 - 2181 Socialarbete och -handledning för barnfamiljer
 - 2182 Hemservice och familjearbete för barnfamiljer
 - 2183 Rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor
 - 2185 Mödra- och skyddshemstjänster
- I socialarbetet och -handledningen är inte åldern avgörande, utan snarare syftet med den givna servicen, t.ex. social handledning för personer i arbetsför ålder/ social handledning för barnfamiljer när barnet är myndigt
- 2191 Familjerättslig service

Tjänster för äldre

Uppgift

- en *serviceuppgift inom socialvården* vars mål är att främja och stöda *äldre personers* funktionsförmåga och förmåga att klara sig på egen hand samt social välfärd och trygghet
- *socialservice* som tillhandahålls inom äldreomsorgen stöder i stor utsträckning äldre personer.
- servicen för äldre grundar sig på socialvårdslagen (1301/2014), lagen om stöd för närståendevård (937/2005), lagen om utkomststöd (1412/1997), lagen om social kreditgivning (1133/2002) och lagen om främjande av integration (1386/2010). Bestämmelser om tjänsterna finns dessutom i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012).
- 2201 Institutionstjänst för äldre
- 2211 Effektiverat serviceboende för äldre
- 2231 Central klient- och servicehandledning för äldre
- 2232 Serviceboende för äldre och familjevård
- 2233 Service som stöder rörlighet enligt socialvårdslagen
- 2321 Hemvård för andra än barnfamiljer samt stöd för äldres boende i hemmet

Tjänster för äldre

- Hemvårdsklass (2321) gemensam med andra klientgrupper än barnfamiljer
- Hemvården omfattar både hemservice och hemsjukvård
- Effektiverad hemsjukvård rapporteras i klass 2531 hemsjukvård.
- Hälso- och sjukvårdstjänsterna rapporteras i klasserna hälso- och sjukvårdstjänster

Tjänster för personer med funktionsnedsättning

Uppgift

- *Serviceuppgift inom socialvården* vars mål är att främja delaktigheten och jämlikheten i samhället för *personer med funktionsnedsättning* samt att förebygga och undanröja hinder på grund av funktionsnedsättning
- Utgångspunkten för ordnandet av service för personer med funktionsnedsättning är att garantera personer med funktionsnedsättning den omsorg som är nödvändig för att de ska kunna klara sig i vardagen.
- Servicen för personer med funktionsnedsättning grundar sig på lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) och lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977).
- 2251 Institutionstjänst för personer med funktionsnedsättning
- 2261 Effektiverat serviceboende för personer med funktionsnedsättning
- 2281 Individuell hjälp
- 2282 Annat stöd och annan service för boende för personer med funktionsnedsättning än boendeservice som omfattar hjälp och stöd dygnet runt
- 2283 Tjänster som stöder funktionshindrade personers rörlighet
- 2284 Institutionstjänst för personer med funktionsnedsättning
- 2285 Socialt arbete och social handledning för personer med funktionsnedsättning och dagverksamhet
- 2321 Hemvård för andra än barnfamiljer samt stöd för äldres boende i hemmet

Service för personer i arbetsför ålder

Uppgift

- *serviceuppgift inom socialvården* vars mål är att stödja klienter i arbetsför ålder i frågor som gäller livskompetens, arbete, utkomst eller studier samt att minska ojämlikheten
- *Socialservice* inom service för personer i arbetsför ålder som stöder klienter i arbetsför ålder i stor utsträckning.
- Servicen för personer i arbetsför ålder grundar sig på socialvårdslagen (1301/2014), lagen om utkomststöd (1412/1997), lagen om social kreditgivning (1133/2002), lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001), lagen om elev- och studerandevård (1287/2013) och lagen om främjande av integration (1386/2010).
- 2903 Socialarbete och -handledning för personer i arbetsför ålder
- 2907 Tjänster som stöder delaktighet i arbetslivet

Service för personer i arbetsför ålder

- **2903 Socialarbete och -handledning för personer i arbetsför ålder** omfattar även boendeservice för personer i arbetsför ålder på grund av andra orsaker än funktionsnedsättning, åldrande eller mentala problem och missbruksproblem. Omfattar även förebyggande och kompletterande utkomststöd i sin helhet från alla klientgrupper utom invandrare.
- **2907 Tjänster som stöder delaktighet i arbetslivet** främjar arbetslivsberedskapen, men inkluderar inte arbets- och dagverksamhet eller social rehabilitering. Omfattar social- och hälsovårdstjänster som tillhandahålls vid servicepunkter för arbetskraft

Missbrukar- och mentalvårdsarbete

Uppgift

- *Rusmedelsarbetet* är en serviceuppgift inom socialvården vars mål är att förebygga och minska missbruk av rusmedel och därmed anknytande skador samt att förbättra funktionsförmågan och tryggheten hos personer som missbrukar rusmedel och deras *närstående*
- Rusmedelsarbetet grundar sig på lagen om missbrukarvård (41/1986).
- Med mentalvårdsarbete avses verksamhet där man främjar individens psykiska välbefinnande, funktionsförmåga och personlighet samt förebygger, förbättrar och lindrar psykiska störningar
- Mentalvårdsarbetet grundar sig på mentalvårdslagen (1116/1990).
- 2451 Boendeservice för rehabiliteringsklienter inom missbrukarvård
- 2452 Anstaltsvård för rehabiliteringsklienter inom missbrukarvård
- 2453 Öppen servicehelhet innefattande hjälp, stöd, vård och rehabilitering för personer med missbruksproblem eller psykisk ohälsa
- 2454 Boendeservice för rehabiliteringsklienter inom missbrukarvård
- 2455 Boendeservice dygnet runt för rehabiliteringsklienter inom missbrukarvård
- 2321 Hemvård för andra än barnfamiljer samt stöd för äldres boende i hemmet

Missbrukar- och mentalvårdsarbete

- Två boendeserviceklasser specificerade enligt missbrukar- och mentalvårdsklienter samt en gemensam klass inom öppenvården
- Hälsa- och sjukvårdstjänsterna rapporteras i klasserna för hälsa- och sjukvårdstjänster, t.ex. ska psykiatri inte rapporteras i klassen för öppenvård
- Dagcenterverksamheten ingår i helheten för öppenvårdstjänster

Primärvård

- Primärvården är en hälsotjänst, med vilken avses den uppföljning av befolkningens hälsotillstånd som kommunen ordnar, främjande av hälsan och olika tjänster.
 - Primärvårdens serviceklasser grundar sig på Hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), Lagen om företagshälsovård (1383/2001), Arbetarskyddslagen (738/2002), Folkhälsolagen (66/1972), Sjukförsäkringslagen (1224/2004) och Hilmo, vårdanmälan inom social- och hälsovården.
 - Om affärsverket producerar tjänster enligt 12 § i lagen om företagshälsovård, bokförs även dessa här.
- 2531 Hemsjukhusvård
 - 2532 Skolhälsovårdens tjänster
 - 2534 Studenthälsovårdens tjänster
 - 2535 Medicinsk öppen rehabilitering på basnivå
 - 2536 Mottagningstjänster på basnivå
 - 2537 Företagshälsovård
 - 2538 Moderskaps- och barnrådgivningstjänster
 - 2561 Vård på vårdavdelning på basnivå
 - 2321 Hemvård för andra än barnfamiljer samt stöd för äldres boende i hemmet

Kopplingen mellan klassificeringen Hilmo PTHAVO-serviceform inom primärvården och serviceklasserna

- 2531 Hemsjukhusvård
 - T43 Hemsjukhus
- 2532 Tjänster inom skolhälsovården
 - T26 Skolhälsovård
- 2534 Tjänster inom studerandehälsovården
 - T27 Studerandehälsovård
- 2535 Medicinsk öppen rehabilitering på basnivå
 - T51 Fysioterapi
 - T52 Hjälpmedelstjänster
 - T53 Talterapi
 - T54 Ergoterapi
 - T55 Fotterapi
 - T56 Näringsterapi
 - T59 Annan rehabilitering och specialterapi
- 2536 Mottagningstjänster på basnivå
 - T11 Öppen sjukvård
 - T23 Familjeplanerings-/preventionsrådgivning
 - T24 Annan rådgivningsservice
 - T28 Screeningar och andra massundersökningar
 - T29 Annan hälsovård
 - T58 Socialt arbete inom hälsovården
 - T90 Annan serviceverksamhet
- 2537 Företagshälsovård
 - T30 Lagstadgad företagshälsovård
 - T31 Icke-lagstadgad företagshälsovård
 - T35 Sjömanshälsovård

Länk: https://koodistopalvelu.kanta.fi/codeserver/pages/codelist-page.xhtml?returnLink=1#key_100137256

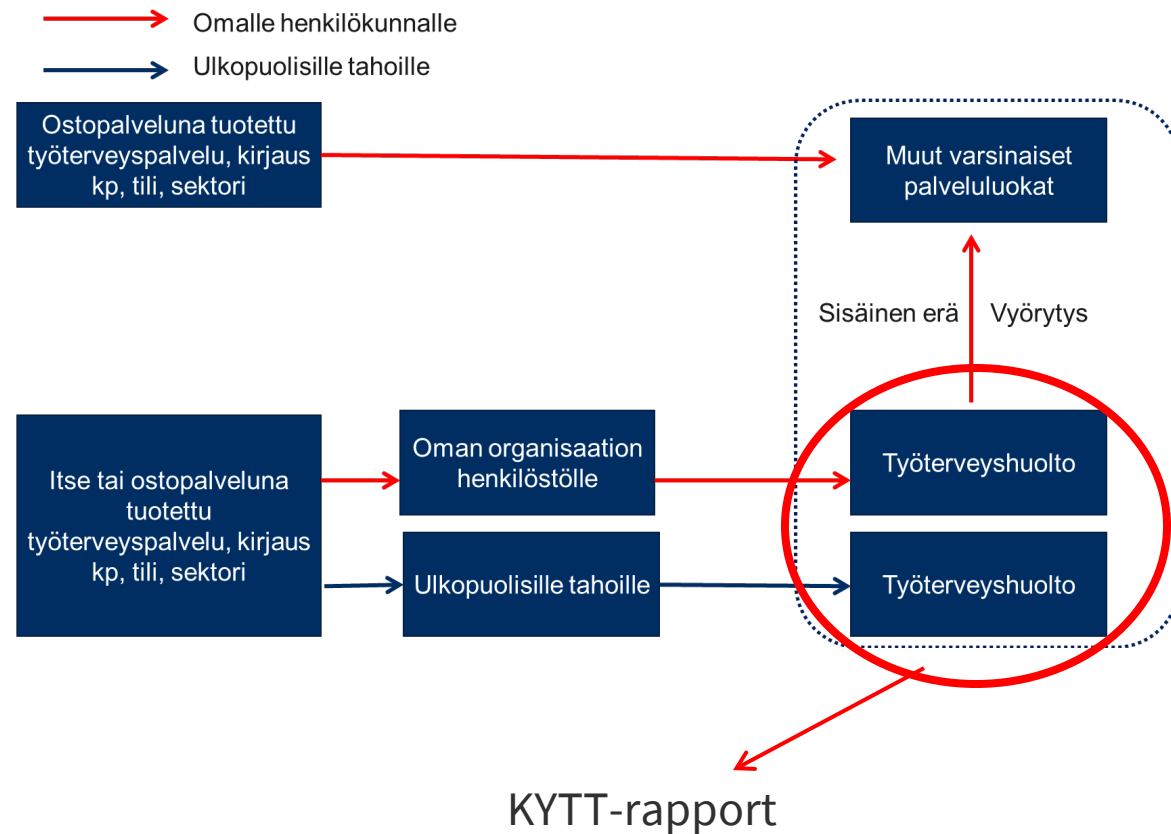
Fortsättning...

- 2538 Mödra- och barnrådgivningstjänster
 - T21 Mödrarådgivning
 - T22 Barnrådgivning
- 2561 Vård på vårdavdelning på basnivå
- 2321 Hemvård för andra än barnfamiljer samt stöd för äldres boende i hemmet
 - T40 Hemvård
 - T41 Hemsjukvård
 - T42 Hemtjänst
 - T80 Dagverksamhet
 - T81 Dagsjukhusverksamhet

Primärvård

- Hemsjukvården omfattar två klasser:
 - 2531 Hemsjukhusvård
 - 2321 Hemvård för andra än barnfamiljer samt stöd för äldres boende i hemmet
- Screeningar rapporteras i serviceklass 2536
Mottagningstjänster på basnivå

Företagshälsovård

- Med företagshälsovårdens serviceklass rapporteras företagshälsovårdstjänster som ordnas på basis av kommunens organiseringsansvar för andra arbetsgivare, företagare och personer som utför eget arbete i kommunen.
- De externa kostnaderna för företagshälsovården som kommunen producerar för den egna personalen i sin roll som arbetsgivare ska rapporteras med serviceklassen företagshälsovård, varifrån de fortsättningsvis ska fördelas som interna poster till de egentliga tjänsterna.
- Utöver KKTTPP-rapporteringshelheten rapporteras de totala kostnaderna för företagshälsovården i KKYTT-rapporteringshelheten. Med totala kostnader avses all företagshälsovård som kommunen själv producerar för andra och den egna personalen på basis av kommunens organiseringsansvar.

Munhälsovård

- *Munhälsovården* är en hälsotjänst som omfattar uppföljning, hälsorådgivning och kontroller av befolkningens munhälsovård, undersökning, förebyggande och vård av munsjukdomar samt hänvisning till fortsatta undersökningar och fortsatt vård och tidig observation av behovet av stöd och undersökningar.
- Primärvården grundar sig på hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010: 15 §, 16 §, 17 § och 26 §) och Hilmo, vårdanmälan för social- och hälsovården.
- 2541 Tjänster på specialnivå inom munhälsovård:
- 2542 Tjänster på specialnivå inom munhälsovård:

Munhälsovård

- Fördelningen av verksamheten bör göras i förhållande till bas- och specialnivån. Indelningen är oberoende av vårdenheten och yrkeskompetensen hos den yrkesutbildade personen som ger vården.

Specialiserad sjukvård

- Den *specialiserade sjukvården* är en hälso- och sjukvårdstjänst, med vilken avses undersökningar och behandlingar inom olika specialområden.
- Serviceklasserna inom den specialiserade sjukvården grundar sig på Hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och vårdanmälan inom social- och hälsovården i Hilmo.
- Jourttjänsterna dygnet runt grundar sig på 50 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) (29.12.2016/1516) och SHM:s förordning om grunderna för brådskande vård och villkoren för jour inom olika specialområden (782/2014)
- 2601 Vuxenpsykiatrisk specialiserad sjukvård
- 2602 Somatisk specialiserad sjukvård
- 2603 Central för prehospital akutsjukvård
- 2604 Prehospital akutvårdstjänst
- 2605 Somatisk specialiserad sjukvård som har getts vid enheten för barnsjukdomar
- 2606 Barnpsykiatrisk och ungdomspsykiatrisk specialiserad sjukvård
- 2607 Jourttjänster dygnet runt

Specialiserad sjukvård

- Den omfattar fyra serviceområden:
 - Somatik
 - Psykiatri
 - Jour dygnet runt
 - Prehospital akutsjukvård
- Somatiken indelas i serviceklasser för vuxna och barn enligt den enhet som ger vård
- Psykiatrin indelas i serviceklasser för vuxna och barn samt unga på basis av ålder (23 år)

Övriga social- och hälsovårdstjänster

- Med främjande av välfärd och hälsa avses i enlighet med Hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010, 3 §) verksamhet som riktar sig mot befolkningen, samhällena och livsmiljön och vars mål är att upprätthålla och förbättra hälsan, arbets- och funktionsförmågan samt påverka hälsans bakgrundsfaktorer, förebygga sjukdomar, olycksfall och andra hälsoproblem och stärka den mentala hälsan samt minska hälsoskillnaderna mellan befolkningsgrupperna samt planmässig allokering av resurser på ett sätt som främjar hälsan.
- Tjänsterna grundar sig på Socialvårdslagen (1301/2014), hälso- och sjukvårdslagen 1326/2010 och lagen om ordnande av förebyggande rusmedelsarbete 523/2015).
- 2901 Experttjänster och stöd för främjande av hälsa och välfärd
 - Omfattar beredskap och beredskapsuppgifter
- 2902 Socialjour
 - Omfattar även socialjour som ordnats i samband med en samjourenhet med heldygnsomsorg
- 2906 Social- och patientombudsmannaservice

Ospecificerade serviceklasser

- Ursprungligt syfte: Ospecificerade serviceklasser har skapats för att underlätta kommunernas och samkommunernas kostnadsredovisning av serviceklasserna när det gäller utredning av köpta tjänster > Det är alltså inte fråga om en egentlig serviceklass
- Servicebeskrivning: Ospecificerad klass kan endast användas för tjänster som köps från kommuner och samkommuner.
- 2120 Icke-specificerad vård utom hemmet inom barnskyddet
- 2180 Icke-specificerade tjänster åt barnfamiljer
- 2230 Äldreservice, ospecificerad
- 2280 Service för personer med funktionsnedsättning, ospecificerad
- 2450 Missbruks- och mentalvårdsarbete på basnivå, ospecificerat
- 2530 Öppen vård inom primärvården, ospecificerad
- 2540 Mun- och tandvård, ospecificerad
- 2600 Specialiserad sjukvård, ospecificerad
- 2900 Social- och hälsovård, ospecificerad

Strukturen för ospecificerade klasser

TJÄNST (GROV)	TJÄNSTENS NUMMER	TJÄNST
Ospecificerad vård utom hemmet inom barnskyddet	2123	Barnskyddets familjevård
	2131	Öppenvård inom barnskyddet
Ospecificerad service för barnfamiljer	2180	Ospecificerad service för barnfamiljer
Ospecificerad service för barnfamiljer	2181	Socialarbete och -handledning för barnfamiljer
Ospecificerad service för barnfamiljer	2182	Hemservice och familjearbete för barnfamiljer
Ospecificerad service för barnfamiljer	2183	Rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor
Ospecificerad service för barnfamiljer	2185	Mödrahems- och skyddshemsservice
	2191	Familjerättslig service
	2201	Service på en institution för äldre
	2211	Serviceboende med heldygnsomsorg för äldre
Ospecificerade tjänster för äldre	2230	Ospecificerade tjänster för äldre
Ospecificerade tjänster för äldre	2231	Centraliserad klient- och servicestyrning för äldre

- Obs! **Ingen** egentlig serviceklass **ingår i** någon ospecificerad serviceklass
- Kommunens eller samkommunens tjänster kan alltså inte rapporteras enbart med hjälp av ospecificerade klasser
- Serviceklassificeringen är inte en hierarkisk struktur med två nivåer; de ospecificerade klasserna är hjälpklasser

Fortsättning på föregående dia...

- Ospecificerade serviceklasser i kommunernas och samkommunernas serviceklassificering för social- och hälsovården, räddningsväsendet och miljö- och hälsoskyddet kan användas endast för tjänster som köps från kommuner och samkommuner
- Tjänster som köps från privata serviceproducenter ska specificeras enligt en noggrannare (egentlig) serviceklassificering
- Om köpet och administrationen av tjänsterna medför administrativa kostnader och kostnader i anslutning till stödtjänsterna ska kostnaderna enligt orsaksprincipen hänföras till en ospecificerad klass med interna poster eller övervältringar eller på en exakt nivå till varje tjänst.
- Investeringar riktas alltid till en exakt (egentlig) nivå i klassificeringen

Tack!

Frågor om serviceklassificeringen
kuntadata@valtiokonttori.fi